

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-103>

УДК 336.74

Біткойн як елемент сучасної фінансової системи

Єлисеєва О.Є.

студентка

Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського

Волошина О.В.

старший викладач

Кременчуцького національного університету імені М. Остроградського

Дідур С.В.

доктор економічних наук, професор,

Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського

У статті розглянуто таке нове поняття у світовій фінансовій системі, як «криптовалюта» та її найпоширеніша грошова одиниця – біткойн, які виникли на тлі переходу людства на новий технологічний етап, який стосується машинізації виробництва, розроблення новітніх гаджетів, переходу на безготівкові розрахунки. Досліджено економічну сутність, природу криптовалюти біткойн, а також сучасні тенденції поширення її в Україні.

Ключові слова: криптовалюта, біткойн, цифрові валюти, майнінг, інновації, інформаційна економіка, фінансова сфера, платіжна система.

Елисеєва Е.Е., Волошина О.В., Дидур С.В. БИТКОИН КАК ЭЛЕМЕНТ СОВРЕМЕННОЙ ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЫ

В статье рассмотрено такое новое понятие в мировой финансовой системе, как «криптовалюта» и ее самая распространенная денежная единица – биткоин, которые возникли на фоне перехода человечества на новый технологический этап, который касается механизации производства, разработки новейших гаджетов, перехода на безналичные расчеты. Исследована экономическая сущность, природа криптовалюты биткоин, а также современные тенденции распространения ее в Украине.

Ключевые слова: криптовалюта, биткоин, цифровые валюты, майнинг, инновации, информационная экономика, финансовая сфера, платежная система.

Yeliseieva O.Y., Voloshina O.V., Didur S.V. BITCOIN LIKE AS ELEMENT OF MODERN FINANCIAL SYSTEM

In the article the new concept of the world financial system is considered as “cryptocurrency” and the most widespread monetary item of “bitcoin”, that arose up on a background passing of humanity to the new technological stage, which touches mechanization of production, development of the newest gadgets, passing to the non-cash settlements. Economic essence is investigational, nature of crypto currency bitcoin, and also modern tendencies of distribution of her in Ukraine.

Keywords: cryptocurrency, bitcoin, digital currency, landing, innovations, information economy, financial sphere, payment system.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасних економічних, правових та технологічних відносинах дуже стрімко поширюються такі явища, як криптовалюта, і зокрема біткойн. Ажіотаж навколо біткойнів у світі, у тому числі в Україні, зростає і зумовлюється все частішими згадками про них у ЗМІ, у тому числі й у непрофільних новинах. Суспільна думка щодо можливості та доцільності використання криптовалюти у широкому вжитку різниться кардинально – від того, що біткойн є сучасним золотом, до того, що це величезна бульбашка чи піраміда. Наяв-

ність великої кількості поглядів на приналежність криптовалюти досі не дала можливість визначити її єдину сутність, правовий статус та віднести до певної категорії, наприклад до грошей, технологій або фінансових активів, у результаті залишається невирішеним питання про урегулювання даного інструменту у фінансових системах держав. Державні регулятори фінансових ринків мають потужний виклик, який проявляється у виборі вектору регулятивної політики: або повна заборона поширення криптовалюти і виведення її в площину незаконного явища, або підтримка,

а отже, розроблення правил обертання криптовалюти у фінансовій системі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Актуальність цього питання підтверджується значною увагою до цифрової економіки загалом та криптовалют зокрема з боку сучасних економістів. Так, питання піднімалося на Міжнародному форумі платіжних розрахунків, що проводився у серпні 2015 р. у Стамбулі за ініціативою Світового банку та Комітету з платежів та ринкових інфраструктур Банку міжнародних розрахунків. У тому ж році провели Міжнародну конференцію Bitcoin Conference Kiev 2015 за участі регуляторів ринків фінансових послуг. Цього року в програмі дня світового економічного форуму у Давосі одне з питань, яке розглядалося в рамках обговорення цифрової економіки, звучало як «Майбутнє криптовалют? Погляд двох експертів» [1].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у визначенні сутності біткойнів як елемента фінансової системи, оцінці перспектив використання біткойнів у фінансових відносинах, загальному аналізі ринку криптовалют, а саме визначенні його елементів та суб'єктів, місця та статусу біткойнів у фінансовій системі, дослідженні криптовалютного ринку в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перші спроби наукового аналізу функціонування криптовалют серед вітчизняних науковців зроблені Р. Бачо [1], який робить акцент на необхідності регулювання криптовалют державними регуляторами, проте відношення автора до криптовалют скептичне.

Більш узагальнене визначення наводиться в роботі А.О. Манькової. Біткойн (англ. Bitcoin, bit – одиниця інформації, coin – «монета») – це децентралізована електронна валютна система і водночас валюта, заснована на криптографії (криптографія – наука про захист інформації, яка існує у тому числі в електронному вигляді) [2].

На нашу думку, найбільш повно визначається біткойн у роботі Гринберга і Рубена. Біткойн – це цифрова, децентралізована, частково анонімна валюта, негарантована ніяким урядом або іншою юридичною особою і не підкріплена золотом чи іншим товаром [3].

Отже, дослідники та експерти визначають біткойн як валюту з певними особливостями функціонування і жоден не визначає його як грошовий сурогат чи фінансовий актив. Однак інформаційний простір наскрізно пронизаний визначенням біткойнів та інших криптовалют як «бульбашка» чи «піраміда».

У зв'язку із цим є потреба у вивченні економічної сутності цих дефініцій, аби підтвердити або спростувати вказані припущення.

Найбільш ґрунтовне вітчизняне дослідження «бульбашок» у сфері економіки здійснив О.І. Барановський [4]. «Булька» визначається як період часу, що почався з позначеного мінімуму до значного максимуму і характеризується тривалим зростанням цін із подальшим крахом чи значним падінням [5, с. 281]. У дослідженні йдеться про те, що «бульбашка» – це ситуація на ринку в певний проміжок часу, яка може скластися з будь-яким активом. А це означає, що біткойн сам по собі не бульбашка, але ситуація на ринку біткойнів може мати всі ознаки бульбашки (рис. 1).

Курс біткойна до долара зростає досить стрімко, особливо у 2017 р. Необхідно прийняти до уваги, що пропозиція біткойнів чітко врегульована самим програмним кодом, закладеним в їхню основу. Загальна кількість біткойнів обмежена – їх не може бути більше 21 млн. Останній біткойн видобудуть 2140 р. Кожні чотири роки кількість винагороди за створення нового блоку, або точніше кодової назви блоку, виконуючи всі умови системи, скорочується вдвічі.

Говорячи про фундаментальні чинники, не можна оминати пряме призначення біткойну, а саме обслуговування платежів у цифровій економіці. Зростання цифрової економіки формувало і формуватиме попит на специфічний платіжний засіб.

Сьогодні в Європейському Союзі здійснюють підрахунок Індексу цифрової економіки суспільства, за яким відслідковують еволюцію країн – учасниць ЄС у галузі цифрової конкурентоспроможності, згідно з яким Данія, Фінляндія, Швеція та Нідерланди мають найбільш розвинені цифрові економіки серед країн ЄС. У звіті також зазначається, що всі країни демонструють зростання залучення у цифрову економіку [7]. Дослідники дійшли висновку, що лояльність людей до цифрової економіки нижча, ніж того очікували, і що в країнах із більш зрілою економікою ступінь взаємодії людей із цифровою економікою нижчий, аніж у тих, що розвиваються. Так, Китай і Росія мають індекс 73% та 50% відповідно, а Сполучені Штати, Об'єднане Королівство та Японія – відповідно 41%, 40% та 32% [8].

Довіра населення до цифрової економіки зумовлена тим, які компанії дають змогу отримати свої блага через Інтернет-простір, тому

далі в таблиці представлено найбільші компанії, які приймають як засіб платежу за свій товар криптовалюту (табл. 1).

Аналіз таблиці показав лідируючі позиції ІТ-компаній, які провокують розповсюдження платежів за допомогою біткойнів, адже для майнінгу необхідне належне технічне забезпечення, що призводить як до нововведень у компаніях, так і до їх прибутку.

Таким чином, огляд чинників, які, на нашу думку, є фундаментальними у формуванні курсу біткойнів, свідчить про те, що за обмеженої пропозиції та зростаючого попиту курс біткойну та інших криптовалют має всі під-

стави до зростання, а тому ми відхиляємо гіпотезу про те, що біткойн має ознаки «бульбашки».

Поняття фінансової піраміди досить слабо, однак узагальнення поглядів науковців здійснено в роботі Ю.В. Ярмоленко. Нею визначено фінансову піраміду як схему залучення коштів, за якої прибуток за залученими коштами формується не за рахунок доходів (як під час законної підприємницької діяльності), а за рахунок залучення нових вкладників [9].

Технологія блокчейн, закладена у файл біткойну, ніяк не передбачає залучення фінан-

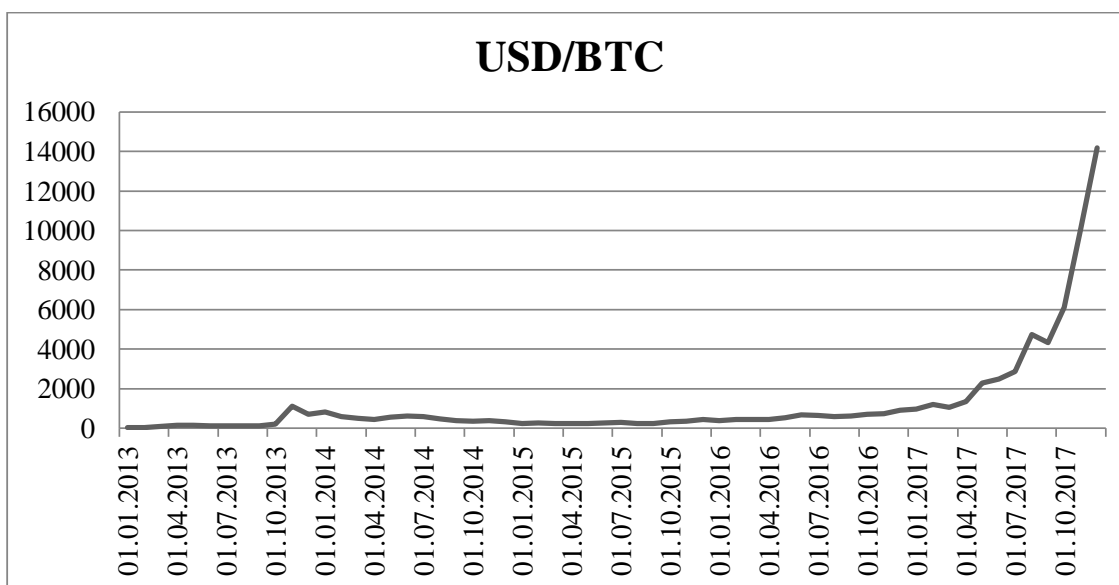

Рис. 1. Динаміка курсу біткойну до долара США

Джерело: побудовано за даними [6]

Таблиця 1

Найбільші компанії, лояльні до криптовалют під час продажу своїх товарів

Назва	Сфера діяльності	Країна
Dell	Комп'ютерна техніка, ІТ	США
AppStore	ІТ	США
Microsoft	ІТ	США
Amazon	Торгівля	США
Ebay	Торгівля	США
Sacramento Kings	Спорт	США
Wikipedia	Інтернет	США
RE/MAX	Нерухомість	Великобританія
Victoria's Secret	Одяг	США
Tesla	Авто	США
Reddit	Інтернет	США
Valve/Steam	Інтернет	США
T-mobile Poland	Зв'язок	Польща
Subway	Харчування	США

Джерело: побудовано за даними [6]

сових ресурсів, вона, навпаки, передбачає повну недовіру всіх учасників фінансових відносин і, відповідно, повну перевірку всіх транзакцій від початку «виготовлення» біткойна і за кожного його використання. Схематично цей механізм можна представити так (рис. 2).

Якщо гаманець умовно містить 10 біткойнів, а необхідно здійснити платіж на 3 біткойни, то створюється два блоки на всю суму, яка міститься в гаманці. Перший блок як платіж контрагенту, а другий – як решта, аби сформувався новий перевірений ланцюг блоків на вході в гаманець і подовжити ланцюг. У процесі верифікації транзакцій вірним вважається той ланцюг блоків, який довший [10]. Платіж може здійснюватися за будь-які товари чи послуги, у тому числі й за офіційні валюти, тобто як обмін біткойнів на офіційні гроші. Саме на цій стадії могли б виникати ознаки фінансової піраміди. Проте цей момент врегульовується тим, що відкриття біткойн-гаманця нині безкоштовне і підключення до біткойн-мережі також. А відкриття гаманця якраз і передбачає генерацію ключа, який у подальшому дасть змогу перевіряти транзакції з біткойнами. Однак не виключені шахрайські дії під бренд «біткойн». Для того щоб зрозуміти, як це може працювати, необхідно виокремити суб'єктів у системі біткойн-платежів (рис. 3).

Найпершим елементом мережі є майнери, які виконують функцію емісійного центру. Оскільки потужності одного комп'ютера чи ферми незначні, то для посилення потужностей вони об'єднуються у пули, які мають більше шансів швидко вирішити алгоритми та отримати у винагороду якусь частку біткойна. Майнери, своєю чергою, є власниками біткойн-гаманців, через які запускають намайнені ресурси у мережу біткойн.

Рис. 3. Взаємодія суб'єктів мережі біткойн

Джерело: побудовано авторами

Обмінники пропонують обмін різних валют: і криптовалют між собою, і офіційних валют на криптовалюту, і офіційних валют між собою. Крім обмінників, скористатися ідентичною функцією можна на біржі криптовалют. Сьогодні в Інтернет-просторі діє більше 20 таких бірж, однак найбільш відомі представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Найбільш відомі біржі криптовалют

№	Біржа криптовалют	Обсяг, 24h BTC
1	Binance	262744,82
2	Bitfinex	172804,46
3	Bithumb	162362,35
4	Bittrex	64698,62
5	Kraken	60205,51
6	Hitbtc	36687,50
7	Poloniex	35180,12
9	EXMO	11120,60
11	YObit	6064,04
12	Cex.io	4869,44

Джерело: побудовано за даними [11]

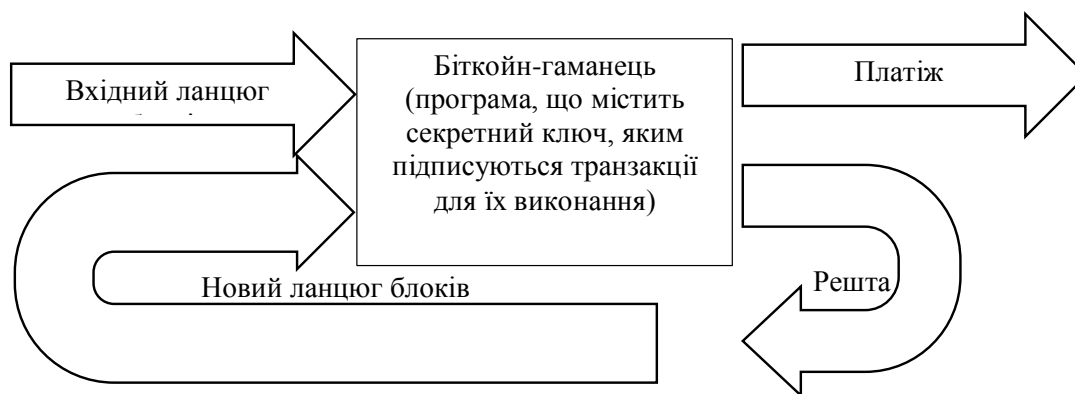

Рис. 2. Схема платежів у мережі біткойн

Джерело: побудовано за даними [6]

Вивчивши взаємозв'язки між суб'єктами біткойн-мережі, можна сказати, що найбільш уразливою для шахрайства і створення фінансової піраміди є діяльність обмінників та криптобірж. Розробники та учасники мережі біткойн вважають, що їхня система вирішує питання довіри. Однак на етапі переходу від реальних грошей до цифрових є всі можливості фінансового шахрайства, і транзакцію суб'єкти здійснюють, опираючись тільки на інтуїцію та довіру.

Отже, вивчення функціонування мережі біткойн крізь призму фінансової піраміди дало можливість дійти висновку, що сама по собі мережа біткойн не є фінансовою пірамідою, однак на етапі переходу від реальних грошей до цифрових є всі умови до створення й «успішного» функціонування будь-яких шахрайських схем, у тому числі і фінансових пірамід. Проте це ризики загалом цифрової економіки, а не виключно для біткойн-мережі.

Розробники технології блокчейн і біткойн-мережі не визначають біткойн як гроші, а зазначають, що це система електронних транзакцій, яка оснований на недовірі всіх учасників [12]. Для визначення можливостей використання біткойна в сучасних фінансових відносинах визначимо основні особливості даної електронної платіжної системи: децентралізованість – полягає у відсутності фінансових центрів із контролю емісії; анонімність транзакцій – для транзакцій використовується адреса (кеш із 27–34 знаків) без розкриття інших даних одержувача і відправника; незворотність (усі операції в біткойн-мережі не можна скасувати, зупинити або заблокувати); безпека – всі дані зберігаються в спеціальному файлі, доступ до якого є тільки у вас; неможливість подвійної транзакції (перевіркою транзакцій та відхиленням повторних займаються майнери, кожен з яких має копію всіх архівів за весь час); прямий характер операцій – біткойн-перекази проводяться безпосередньо між учасниками, транзакція відбувається без участі третьої особи: банку, процесингового центру, сервера; економія на комісії під час здійснення транзакцій; обмеженість – як і будь-який ресурс, криптовалюта є вичерпним фінансовим ресурсом (21 млн. біткойнів).

Якщо визначати біткойн як гроші, то потрібно проаналізувати, чи виконує він функції грошей. Грунтовне дослідження щодо виконання віртуальними грошима функцій грошей здійснила Н. Пантелєєва [13]. Згідно із сучасною теорією грошей, гроші – особливий товар, що є загальноновизнаною еквівалентною формою вартості

інших товарів та послуг. Основними функціями грошей є: міра вартості, засіб обігу, засіб платежу, засіб накопичення, світові гроші.

Відповідно до вищезазначених ознак, можна стверджувати, що біткойн виконує більшість функцій грошей, але з певними особливостями.

Під час розгляду біткойна як елемента фінансової системи важливим є офіційне його визнання на рівні державних органів. Нині відношення офіційних органів до цього ресурсу дуже різняться.

Першою країною, яка офіційно визнала віртуальну грошову одиницю біткойн, є Німеччина, де цю віртуальну валюту було віднесено до «фінансових інструментів» та було визначено чіткі правила і норми для роботи з нею. У США біткойн прирівнюється до капітального активу, у результаті чого прибуток та збитки враховуються під час обчислення оподаткованої бази. У Канаді визначено правовий статус біткойну, а також урегульовано біткойн-транзакції. Податки встановлюються згідно з їх використанням: під час покупки-продажу або як інвестицій. У Китаї діє найбільша BTC-біржа – «БіТіСі Чайна» (BTC China), обіг якої вдвічі більший, аніж був на токійській біржі «Маунт Гоукс» (Mt.Gox) і становить 60% від усього обсягу операцій «БіТіСі-Форекс» (BTC-Forex). Такий масштаб поставив під загрозу традиційну монетарну систему Китаю, тому офіційна влада країни в 2013 р. заборонила фінансовим установам торгівлю біткойном, але це не поширюється на фізичних осіб, тому що віртуальна валюта вважається безпечною для населення і ринок продовжує функціонувати [14].

Усе це можемо вважати важливим сигналом переходу електронних сервісів на цю валюту, її прийняття та поширення у світі.

Хоча Україна не попала до жодного з рейтингів із вивчення цифрової економіки, однак цифрова економіка у нас активно розвивається.

Національний банк України на запит щодо віднесення операцій із віртуальною валютою/криптовалютою біткойн до операцій із торгівлі іноземною валютою надав роз'яснення, в якому біткойн віднесено до грошових сурогатів; наголошено, що «не уповноважені банки не мають правових підстав для зарахування іноземної валюти, отриманої від продажу біткойнів за кордоном». Також регулятор застерігає громадян від використання віртуальних валют для обміну на товари або грошові кошти [15].

Основною причиною зазначених обмежень є ризики та загрози, що мають на меті мінімізувати регулювання за відсутності системи норм та правил, які б дали змогу впорядкувати ринок віртуальних валют. Такими загрозами є: використання віртуальних валют для нелегальних трансакцій, торгівлі наркотиками, зброєю та іншими забороненими товарами; експансійне проникнення на внутрішній ринок іноземних фінансових установ унаслідок загострення конкуренції та втрати ринкових позицій національними фінансовими установами; втрата державної монополії на емісію грошей; зменшення сеньйоражу центральних банків; зменшення попиту на національну

валюту, що зумовлює її знецінення (а може, навіть відмову на користь іноземної) та зміну швидкості обігу, що, своєю чергою, ускладнює процес визначення швидкості обігу грошей і проведення грошово-кредитного регулювання; неможливість проведення ефективної грошово-кредитної політики, оскільки вагомая частка грошової маси перебуватиме поза контролем монетарного регулятора; зменшення рівня впливу або усунення фінансових посередників тощо [16].

Тим не менше в Україні також існують компанії, які прийняли як один із засобів платежу біткойн. Інтернет-магазини займають 31% (16 компаній) від кількості всіх українських

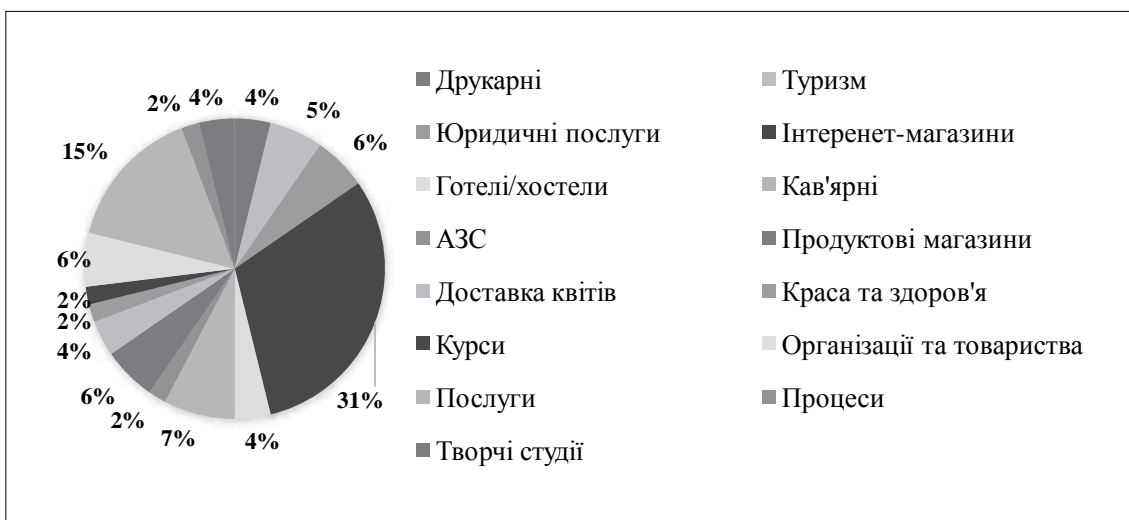

Рис. 4. Сфери діяльності компаній в Україні, які прийняли біткойн

Джерело: побудовано за даними [6]

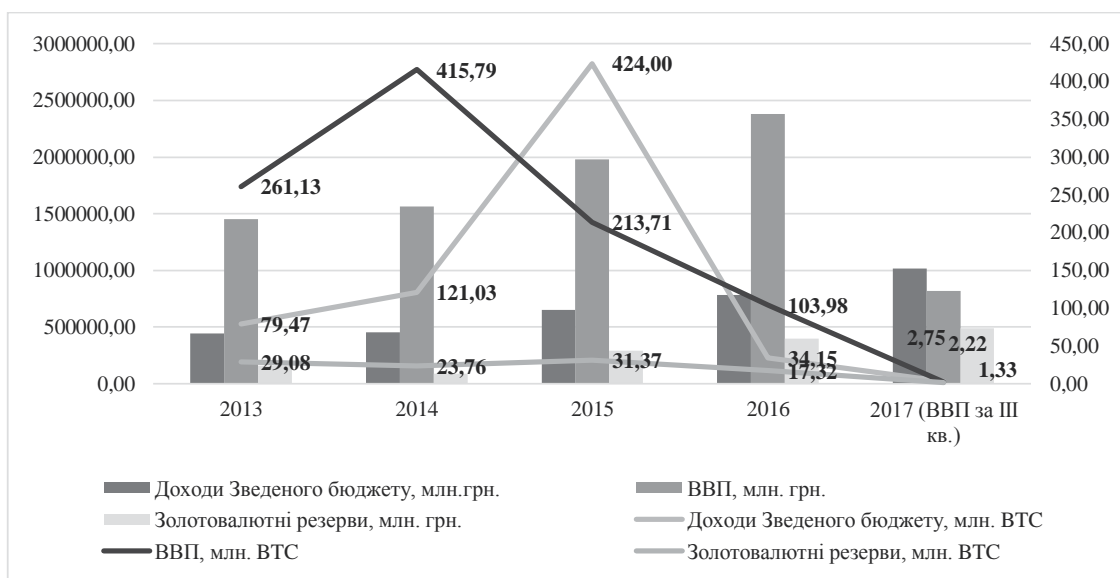

Рис. 5. Макроекономічні показники України за 2013–2017 рр. у розрахунку в біткойнах

Джерело: побудовано за даними [17]

компаній (52 компанії), які прийняли криптовалюту. Треба зауважити, що впровадження криптовалюти для здійснення оплати підвищує оперативність оплати (рис. 4).

Окрім того, в Україні створено всі умови для безперешкодної купівлі-продажу біткойнів та інвестування в них. Таку можливість надають банки через систему Інтернет-банкінгу та біржі, які торгують парю «гривня – біткойн» (KUNA, EXMO.COM, BTC TRADE UA).

Цікавим є також представлення економічного розвитку нашої країни крізь призму біткойнів (рис. 5).

Вищезазначене є вагомими аргументами для вивчення розвитку цифрових валют, способів їх урегулювання, розроблення націо-

нальної платіжної системи на основі новітніх технологій та запитів споживачів, які б функціонували під контролем регулятора.

Висновки з цього дослідження. Проведене дослідження дало змогу визначити, що біткойн не має ознак бульбашки і це науково обґрунтовано в роботі, сама система не є фінансовою пірамідою, проте є велика ймовірність створення таких пірамід на базі бренду біткойна. Вважати його повноцінними грошима поки що також немає повноцінних підстав, однак це цілком інноваційна платіжна система, яка покликана обслуговувати цифрову економіку. І оскільки світ зацікавлений у розвитку цифрової економіки, то і біткойн-мережа буде існувати.

ЛІТЕРАТУРА:

1. The future of cryptocurrencies? The view of two experts. URL: www.weforum.org/agenda/2018/02/hey-economist-what-do-cryptocurrencies-have-to-do-with-trust.
2. Манькова А.О. Криптовалюта: биткоин и его развитие в современной экономике. Молодежный научный вестник. 2016. С. 80–84.
3. Гринберг Р. Биткоин: инновационная альтернативная цифровая валюта. Hastings Science & Technology Law Journal. 2011. Vol. 4. С. 160. URL: <https://ssrn.com/abstract=1817857>.
4. Барановський О.І. Економіка мильних бульбашок. Економіка і прогнозування. 2008. № 4. С. 45–68. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_08_4_45_uk.pdf.
5. Сорнетте Д. Как предсказывать крахи финансовых рынков: критические события в сложных финансовых системах. М.: И-трейд, 2008. 400 с.
6. Офіційний сайт біржі Poloniex. URL: https://poloniex.com/exchange#usdt_btc.
7. Digital Economy and Society Index 2017. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>.
8. Jerry Buhlmann Three ways to improve trust in the digital economy. URL: <https://www.weforum.org/agenda/2018/02/three-ways-to-improve-trust-in-the-digital-economy>.
9. Ярмоленко Ю.В. Фінансова піраміда як юридична та економічна категорія. Наше право. 2014. № 1. С. 181–185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2014_1_32.
10. Накамото С. Биткоин: система цифровой пиринговой наличности. URL: https://bitcoin.org/files/bitcoin-paper/bitcoin_ru.pdf.
11. Офіційний сайт BitMakler. URL: <https://bitmakler.com/birzha>.
12. Пантелєєва Н. Нові форми грошей в умовах формування інформаційного суспільства. Вісник Національного банку України. 2015. № 5. С. 25–31.
13. Уведомление Народного банка Китая о предотвращении рисков Bitcoin. URL: <http://smart-lab.ru/blog/news/154499.php>.
14. Лист Національного банку України від 08.12.2014 № 29-208/72889 «Щодо віднесення операцій з віртуальною валютою/криптовалютою Bitcoin (далі – Bitcoin) до операцій із торгівлі іноземною валютою». URL: <http://law.dt-kt.com/?p=639>.
15. Роз'яснення Національного банку України щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти/криптовалюти» Bitcoin. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0435500-14>.
16. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>.

REFERENCES:

1. The future of cryptocurrencies? The view of two experts. [Electronic resource] – Access mode: www.weforum.org/agenda/2018/02/hey-economist-what-do-cryptocurrencies-have-to-do-with-trust
2. Man'kova A.O. (2016). Kriptovaljuta: bitkojn y ego razvitije v sovremennoj ekonomike. Elektronnyj nauchno-praktycheskij zhurnal "MOLODEZHNYJ NAUCHNYJ VESTNYK", pp. 80–84.
3. Grinbjerg. Rubjen. (2011). Bitkojn: innovacionnaja al'ternativnaja cyfrovaja valjuta. Vol. 4, P. 160. Доступно в SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1817857>

4. Baranovs'kyj O. I. (2008). *Ekonomika myl'nyh bul'bashok*. *Ekonomika i prognozuvannja*, № 4., P. 45-68. – Access mode: http://eip.org.ua/docs/EP_08_4_45_uk.pdf
5. Sornette D. (2008). *Kak predskazyvat' krahy finansovyh rynkov: krytycheskije sobytija v slozhnyh finansovyh systemah*. – M.: SmartBook: Yzdatjel'stvo "I-trejd", 400 p.
6. Oficijnyj sajt Poloniex [Electronic resource] – Access mode: https://poloniex.com/exchange#usdt_btc
7. Digital Economy and Society Index 2017 [Electronic resource] – Access mode: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>
8. Jerry Buhlmann Three ways to improve trust in the digital economy [Electronic resource] – Access mode: <https://www.weforum.org/agenda/2018/02/three-ways-to-improve-trust-in-the-digital-economy>
9. Jarmolenko Ju. V. (2014). "Finansova piramida" jak jurydychna ta ekonomichna kategorija. *Nashe pravo*, № 1, P. 181-185. – Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2014_1_32.
10. Satoshi Nakamoto Bitkojn: sistema cifrovoj piringovoj nalichnosti [Electronic resource] / Perevedeno na russkij po bitcoin.org/bitcoin.pdf Perevod: arvicco, grich. – Access mode: https://bitcoin.org/files/bitcoin-paper/bitcoin_ru.pdf
11. Oficijnyj sajt BitMakler [Electronic resource] – Access mode: <https://bitmakler.com/birzha>
12. Natalija Pantjeljejeva. (2015). Novi formy groshej v umovah formuvannja informacijnogo suspil'stva. *Visnyk Nacional'nogo banku Ukraijny*, № 5, P. 25-31.
13. Uvedomlenie Narodnogo banka Kitaja o predotvrashhenii riskov Bitcoin. [Electronic resource] – Access mode: <http://smart-lab.ru/blog/news/154499.php>
14. Lyst Nacional'nogo banku Ukrai'ny vid 08.12.2014 r. № 29-208/72889 "Shhodo vidnesennja operacij z virtual'noju valjutoju/kryptovaljutoju "Bitcoin" (dali-Bitcoin) do operacij z torgivli inozemnoju valjutoju". [Electronic resource] – Access mode: <http://law.dt-kt.com/?p=639>.
15. Roz'jasnennja Nacional'nogo banku Ukrai'ny shhodo pravomirnosti vykorystannja v Ukrai'ni "virtual'noi" valjuty/kryptovaljuty" Bitcoin. [Electronic resource] – Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0435500-14>.
16. Oficijnyj sajt Nacional'nogo banku Ukrai'ny [Electronic resource] – Access mode: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>

Bitcoin like as element of modern financial system

Yelisieieva O.Y.

Student,

Kremenchug National University named after M. Ostrogradsky

Voloshina O.V.

Senior Lecturer,

Kremenchug National University named after M. Ostrogradsky

Didur S.V.

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Kremenchug National University named after M. Ostrogradsky

The new phenomenon of world economy is considered in the article – cryptocurrency, that is interpreted by scientists as the digital system of payments and standard, based on the newest technologies after principles of cryptography with the aim of functioning as safe, anonymous, decentralizing, stable virtual currency. Today Bitcoins is the most widespread type of cryptocurrency. They are and most expensive among other. A basic problem is an ambiguousness of determination of these financial terms. The article analyses nature and economic essence of virtual money, and also grounds or is Bitcoin by a “phial” or “pyramid”. The process of “booty” of Bitcoin is analyzed, and also cooperation of subjects of network of Bitcoin is represented. For converting cryptocurrency in national currencies use exchangers. Except exchangers to take advantage of identical function it is possible on the exchange of cryptocurrency. For today more than 20 such exchanges operate in Internet, most popular is Binance, Bitfinex, Bithumb.

An analysis showed that Bitcoins are used for today as mediums of exchange among leading world IT- companies (Dell, AppStore, Microsoft) and trading companies, such as Amazon, Ebay. Without regard to limitation of cryptocurrency in

Ukraine, there are companies that accepted, as one of mediums of exchange of Bitcoin. E-shops occupy 31% (16 companies) from the amount of all Ukrainian companies (52 companies) that accepted cryptocurrency. Principal reason of limitations are risks and threats, that have for an object to minimize adjusting in default of the system of norms and rules that would give an opportunity to put in order the market of virtual currencies. Such threats are: the use of virtual currencies for illegal transactions, trading in drugs, by a weapon and other forbidden commodities, intensifying of competition and loss of market positions national financial institutions, reduction to demand on national currency that predetermines her depreciation.

In addition, in Ukraine all terms are created for unimpeded purchases-sales of Bitcoins and investing in them. Such possibility is given by the banks through the system of Internet-banking and exchanges that trade in the pair of Hryvnia-Bitcoin (KUNA, EXMO.COM, BTC TRADE UA).

Thus, research of development, essence of cryptocurrency is an actual theme. Research showed thus, that although Bitcoins are not valuable money, Bitcoin is the innovative payment system, what called to serve a digital economy.